

Трябва да се подчертае, че моделът на преместване на селище заради змии е много актуален в селищата на Твърдишка община – за с. Оризари, с. Червенаково, с. Сборище. Село (град) Кермен също се е местило, защото „ги натискат змиите“, но преди това изоставят селището си, намирало се край основен път, по който минавали кърджалии: „Кърджалийски път – чувал съм от стари хора, че там Кермен и Биково са били едно село, ама като минават кърджалиите, бастисват селото и тогава са разделят – бягат от там, да не ги бастисват. Кермен са заселва около *Дупките*, ама там ги натискат змиите и тогава бягат и идват тук.”¹⁷ Далече от *Друма* (основен път) намират място и за с. Струпец: ”Дядо Михни им казал, като търсат място за село, че намерили място далеч от Друма.”¹⁸

За много от селищата край р. Тунджа са съхранени предания за преместването им от първоначалните им места, за които са запазени наименованията, на ново място заради наводнения, причинени от разливи на реката. Така е за селата Мечкарево, Самуилово, Крушаре, Глуфишево и др.

ГРАДИЩЕТО (КАЛЕТО)

Динамични в процеса на възпроизвеждане на местно знание са топонимите, свързани с крепости. Най-често се срещат наименованията *Кале*, *Градище* (*Град*), *Хасаря* (*Хасар*, *Асар*, *Хисар*, *Хисарлък*) и по-рядко *Крепост*. Понякога топонимът за крепост се прекрива с наименованието на местността, в която се намира, а понякога в местното знание е съхраненото името на крепостта. И всичко е обяснено чрез легенди и предания в местната фолклорна история.

Отново римското време е най-старото време, с което са свързани крепостите. Всъщност, това е и най-плътното приближение до същинската ситуация относно изграждането на крепостните съоръжения по Стара планина от времето на Римската империя. За тракийски крепости в местното знание почти няма информация. Понякога се говори за тракийски град.

Обикновено битуват предания за създаването на крепости (рядко) и за тяхното превземане, завладяване от противник, т.е. за началото и за края им. Но като че ли с особена значимост е ситуацията по превземането им – не само заради близостта във времето, а заради съотносимостта им със схващането за принадлежност към своето. В повечето случаи, независимо че „римското време“ е доминиращо, крепостите са считани за „свои“ от местното население и в преданията се разказват различни варианти на превземането им от турци (татари).

За *Градището* до град Твърдица се знае: „Навремето татари имало. Нападнали твърдичани и твърдичани бягат и отиват са крият зад стената и една, татарите ѝ дали пари, жена, и викала: „Татари-и-и, черни манафи, не са само гасци отпред връзват, ами и отзад са връзват!” Да им покажи, чи отзад да минат да вземат градището. Издава им. Туй пряно през турско. Хората пряли дуvari от камъни да са крият.”¹⁹